

## СТАНОВИЩЕ

от

д-р хабил. Ян Страдомски, проф. в Ягелонския университет, Краков, Институт по славянска филология,

на материалите, представени за участие в конкурс за „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология, за нуждите на секция „Кирило-Методиевски извори и традиции“, обнародван в ДВ. бр. 100 от 20.12.2019 г.

В конкурса, като кандидат участва гл. ас. д-р. Евелина Джевиецка от Кирило-Методиевския научен център към БАН.

### 1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № 21 от 17.03.2020 г. на Директор на КМНЦ – БАН проф. д-р Бойка Мирчева определен съм за член на научното жури на конкурс за „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология, за нуждите на секция „Кирило-Методиевски извори и традиции“.

В съответствие със Заповедта получих в предписания срок всички материали, предписани като необходими за процедурата, вкл. книгите и сборниците, научните статии, автореферата за научните приноси, списъка на цитиранията и публикациите с брой точки, копията от дипломите на кандидатката, документите за обявата на конкурса и съответната кореспонденция с членовете на журито.

Научните трудове на Евелина Джевиецка в областта на филологични науки, (старо)българска литература, културна антропология и богословието са ми известни вече от години. Те много добре илюстрират нейната дългогодишна изследователска работа върху медиевистичните въпроси и техните прожекции в съвременната българска култура (и по-широко общославянската) и потвърждават високите ѝ компетенции като учен, който добре и съзнателно (но и внимателно) формулира своите тези и ги подкрепва/доказва с убедителни аргументи. Винаги с голям интерес и удоволствие съм посрещал книгите и статиите на Евелина Джевиецка, с които тя очевидно е завършва различни етапи на своята научно-изследователска работа, като същевременно и открива нови перспективи за по-нататъшни наблюдения върху широк обхват въпроси. Нейните многопосочни търсения, във връзка с използването на професионален апарат от различни научни специалности (филолог, историк, културолог/антрополог, социолог), дават плодотворни резултати и гарантират коректността на изследователския процес. Умело начертаната проблематика и задълбочено изследваният изворен материал (който изглеждаше само понякога известен и обработен) дават основание да се приемат нейните изводи за достоверни, а концепциите ѝ за оригинални.

## 2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Представените за оценка трудове на Евелина Джевиецка безапелационно показват отличната ѝ осведоменост по отношение на широкото интердисциплинарно поле, в което тя работи и особено в областта на рецепцията на средновековните културни феномени в съвременната култура. Нейните публикации на различни езици (английски, полски) са известни също така извън българоезичната научна среда, като правят авторката изтъкнат пример на високите компетенции и широките научни хоризонти на българската наука. Без изключение те са на високо научно равнище, публикувани са в престижни периодични издания, монографични трудове и сборници. Изследванията на Евелина Джевиецка са написани с ерудиция и богати филологични познания, без съмнение те съответстват на съвременните постижения в областта на филологията и културната антропология и представляват значителен и оригинален принос в тях. Проведените усърдно анализи предлагат конкретни резултати, но и не са категорични; те отварят нови изследователски перспективи, дават подтик за по-нататъшни проучвания. Обширният списък на книгите на Евелина Джевиецка, нейните научни статии, рецензии и отзиви, речникови статии, научно-изследователски проекти, изложби и организационни постижения изграждат и потвърждават авторитета, с който тя се ползва сред представителите на обществените и хуманитарните науки. За авторитета на Евелина Джевиецка, който тя придоби като необикновен изследовател, свидетелства и успехът на нейното участие в научни форуми в страната и чужбина.

Особено бих искал да подчертая значението на най-новия научен принос на кандидатката, който е монографичен труд „Юбилейно и модерно. Кирило-Методиевият разказ през социализма в България“. София: КМНЦ, 2020 [Кирило-Методиевски студии, кн. 29]. Приведеният от авторката изворов материал и историческо-културен контекст, както и гъвкавия език на анализа правят книгата несъмнено едно сериозно научно постижение. Случаят функционирането на разказа за Кирил и Методий и техните ученици през социализма в България е не само важен фактор за разбирането на българската култура през XX век и нейните реминисценции в настоящото време. Въпросът (всъщност анализът и изводите от монографията) може също така да служи като пример и предупреждение от последствията на пълната с анахронически калки и идеологически лозунги „историческа или културна политика“, която изкушава управляващите в настоящото време и в други европейски страни. От друга страна културният разказ за Кирил и Методий в периода 1944-1989 г. показва безкрайно значение на личностите и делото на Светите братя, толкова атрактивни като строителен материал даже и за модерната по теорията си и светска по същността си социалистическа култура.

Като представител на чуждестранното научно средище се отнасям към изследователския принос на Евелина Джевиецка с най-голямо уважение. Много от нейните постижения по българска филология и културна антропология, публикувани на чужди езици, са известни за специалисти. Убеден съм, че публикациите са много ценни не само за специализираната публика, като изключително добре разработени научни трудове, но и

за непрофесионален читател, заинтересуван от средновековното наследство в съвременната българска (и не само българска) култура.

## ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от д-р Евелина Джевиецка, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на БАН.

Според мен кандидатката в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове. В работите на кандидатката има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание, като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни рецензирани издателства. Теоретичните ѝ разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към речникови статии и други важни синтетични компендиума. Научната и преподавателската квалификация на д-р Евелина Джевиецка е според мен несъмнена.

С настоящето становище давам своята **положителна оценка** и препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Научния съвет на КМНЦ за назначение на д-р Евелина Джевиецка за „доцент“ по професионално направление 2.1. Филология, за нуждите на секция „Кирило-Методиевски извори и традиции“.

17 юни 2020 г.

Изготвил становището:



Ягелонски университет, Краков,  
Институт по славянска филология